

Неділько Лідія Валеріївна

5 курс, факультет соціології і права,
НТУУ «КП»

Науковий керівник:

Польська Т.Д., к.філос.н., доцент кафедри
теорії та практики управління,
ФСП НТУУ «КП»

Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для здійснення соціального контролю

Феномен соціального контролю є провідною темою для соціального інжинірингу. Американський соціолог Едвард Росс був одним з перших, хто визначив у своїй статті «Соціальний контроль», що соціальний контроль відіграє особливу роль у врегулюванні соціальних відносин [Див.1]. Він необхідний для того, щоб повертати суспільство до стабільної ситуації, адже в ньому періодично виникають певні відхилення, соціалізація також неможлива без контролю з боку суспільства. Феномен соціального контролю розглядався багатьма дослідниками від Е. Дюркгейма і Т. Парсонса до У. Самнера та Р. Мертонса. В цілому, характеризуючи соціальний контроль, дослідники відзначають, що «механізми соціального контролю спрямовані більшою мірою на формування специфічних режимів домінування та панування одних соціальних груп над іншими» [1, с. 61].

У здійсненні соціального контролю особлива роль належить інформаційно-комунікативним технологіям. За лінійного поширення інформації, тобто від суб'єкта до об'єкта, засоби масової інформації, інформаційні, рекламні та PR-агентства, інститути соціалізації виступають як носії інформаційної влади в суспільстві. Для інформаційної влади характерною є висока міра контролю поведінки об'єкта, тобто відбувається управління комунікаціями за допомогою інформації. В результаті соціальні комунікації визначаються як форма буття інформації, використання якої є основою здійснення контролю. «Тому соціальний контроль є управлінням комунікаціями, їх змістом і спрямованістю за допомогою інформації» [2, с. 140]. Як зазначає В. Пугачов: «Безпосередньо впливаючи на

змістовну спрямованість комунікацій інформація здатна впливати на політичну поведінку людей двома способами: а) спонукати людей до певних дій, визначати їх цілі та зміст; б) запобігати або блокувати виникнення невігідних, опозиційних політичних рухів і протестів» [Див.2,с. 140].

На рівні цілої країни, в основному, використання методів соціального інжинірингу пов'язують зі спецслужбами, адже демократично обраний уряд досить легко змінити, користуючись новими методами, які опираються на сучасні комунікаційні технології. В деяких випадках офіційна причина якоїсь ситуації створюється спеціально, а за допомогою розвитку інформаційних технологій дуже легко розгорнути діяльність по інтерпретації подій у потрібному руслі. Через це значно зростає інтенсивність інформаційних процесів в управлінні. Такі технології дають можливість здійснювати вплив на масову свідомість шляхом приховування чи невірного подання фактів, проведення відволікаючих подій і т.д., що може призвести як до позитивних, так і негативних наслідків, адже все залежить від того, в чиїх руках знаходиться можливість використання засобів соціального контролю.

Отже, важливість інформаційно-комунікаційних технологій постійно зростає, що призводить до змін характеру соціального контролю. З усього вище сказаного випливає, що соціальний контроль може бути як засобом підтримання, так і засобом підривання соціального порядку.

Список використаних джерел:

1. Кондов К.В. Концепція соціального контролю в соціології Едварда Росса - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [Usoc_2011_2_6.pdf](#)

2. Кондов К.В. Особливості реалізації соціального контролю в соціологічних теоріях інформаційного суспільства - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ijimv.knukim.edu.ua/zbirnyk/1_2/21-kondov.pdf